

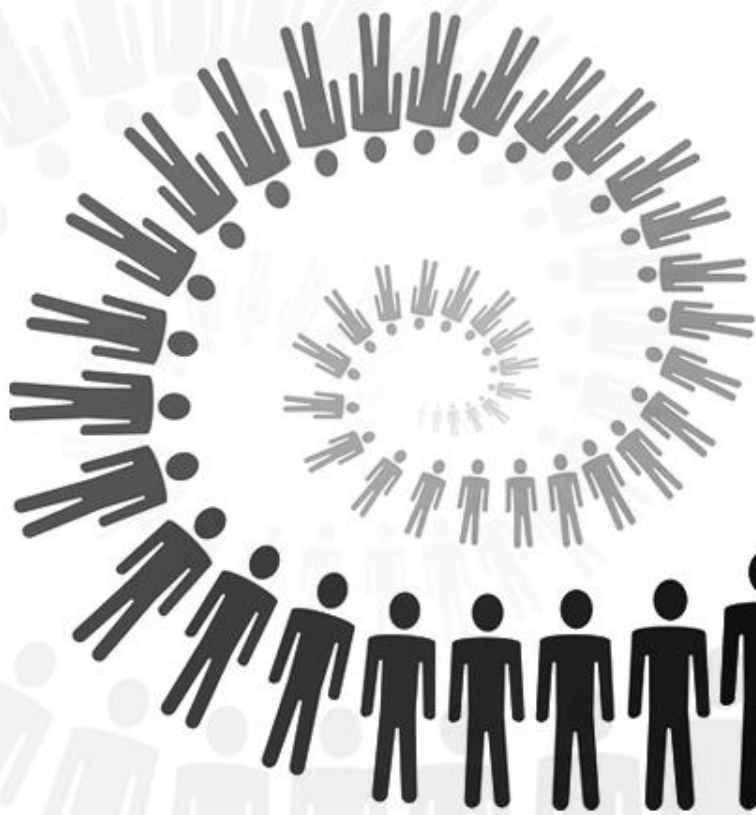
SO 201 Introduction to Sociology

สว. 201 สังคมวิทยาเบื้องต้น

Watinee Wichaiya

Sociology, Faculty of Sociology and Anthropology, TU.

ห้ามเผยแพร่เอกสารก่อนได้รับอนุญาต

การเบี่ยงเบนทางสังคมและการควบคุมทางสังคม
(SOCIAL DEVIANCE AND SOCIAL CONTROL)

หน่วยที่ 7

ความหมายของการเบี่ยงเบนทางสังคม

ความหมายของการเบี่ยงเบนทางสังคม
คือนั่นคือออกไปจากบรรทัดฐานทางสังคม

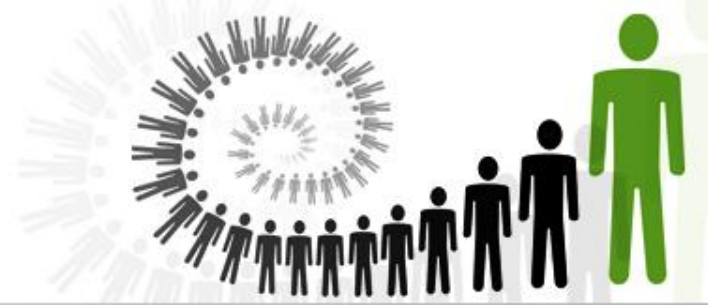

Photo by Brett Sayles from Pexels

LGBT

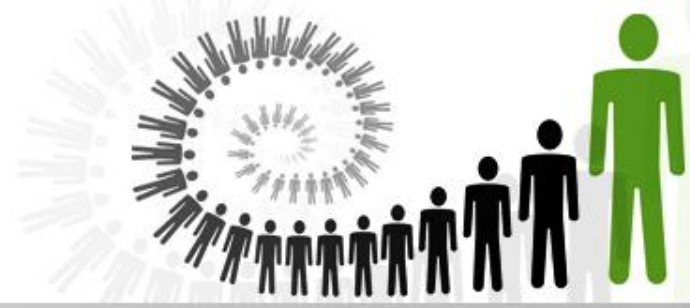
Suicide

ฆ่าตัวตาย
เบี่ยงเบนไปจากศาสนา

Photo by Thought Catalog from Pexels

ความหมายของการเบี่ยงเบนทางสังคม

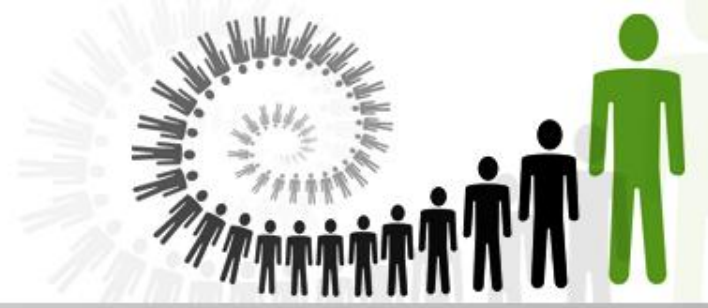
การให้คำจำกัดความของคำว่า

“การเบี่ยงเบนทางสังคม” (Social Deviance) มี 2 แนวทางหลัก:

- 1) พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นพยาธิวิทยา (Pathology) ↗ เป็นโรค
- 2) พฤติกรรมเบี่ยงเบนคือพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม ☆☆ ↓ สังคมไม่ได้เห็นว่าผิด

มีรายละเอียด ดังนี้

ความหมายของการเบี่ยงเบนทางสังคม

1) พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นพยาธิวิทยา (Pathology)

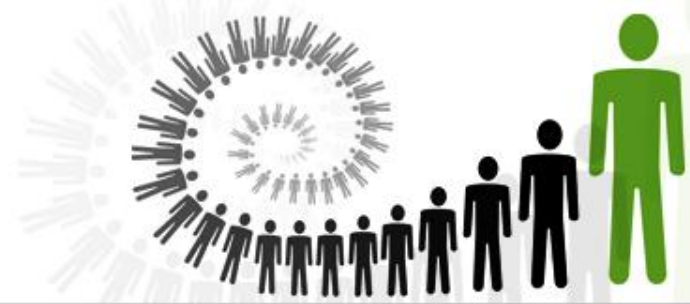
☐ มีความเชื่อว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นเชื้อโรค เป็นโรค

☐ มีการกล่าวถึงอาการของโรค ที่สามารถวินิจฉัย รักษา และ
อาจสามารถรักษาให้หายได้ในบางกรณี

ความหมายของ

การเบี่ยงเบนทางสังคม

↑ เป็นระแวงหลักของสังคมศาสตร์

2) พฤติกรรมเบี่ยงเบนคือพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม

↓ ละเมิด / เหมิ่น

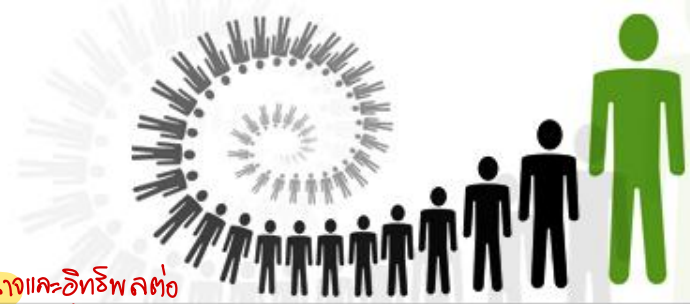
↓ ไร้ประธา, ท้อง, ญะมายะ

- ☐ มีความเชื่อว่า การที่คนปฏิบัติตามบรรทัดฐานสังคม จะทำให้สังคมเป็นระเบียบ
- ☐ พฤติกรรมเบี่ยงเบน หมายถึง การที่คนมีพฤติกรรมที่ละเมิดบรรทัดฐาน หรือ มีพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปในทำนองเดียวกับคนทั่วไป (คนโดยเฉลี่ยในสังคม)
- ☐ ผู้กระทำการเบี่ยงเบนถูกมองในแง่ลบ
- ☐ พฤติกรรมเบี่ยงเบนจึงถูกนิยามให้เบี่ยงเบนโดย “คนอื่น”

การนิยามการไม่มีเหตุผล คือวาทกรรม
เปลี่ยนแปลงได้

วาทกรรม (Discourse) คือ ความรู้ที่คนเชื่อว่าเป็นความจริง ทำโน่นมีอำนาจและอิทธิพลต่อ
ปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน

Michel Foucault

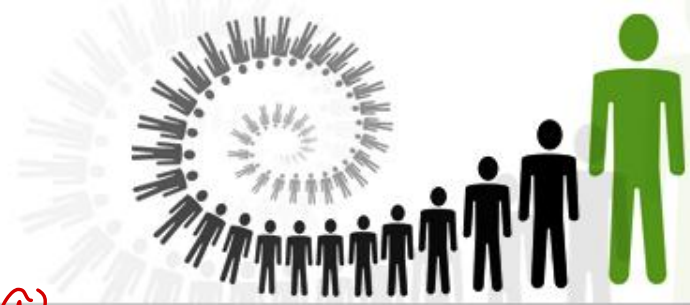
ค.ศ.1926-1984

...Madness and Civilization: A History of Insanity in the Age of Reason (1961)

เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับผู้ป่วยที่ถูกเรียกว่าเป็นโรคจิตวิปลาส ซึ่งฟูโกต์พยายามบอกว่าจิตวิปลาสนั้นไม่ใช่สภาวะที่มีลักษณะที่แน่นอนตายตัวตามธรรมชาติแต่เป็นสภาวะที่ถูกนิยามโดยปฏิบัติการ รูปแบบหนึ่งทางสังคม ที่ถูกผูกโยงเข้ากับการรับรู้ของผู้คนในแต่ละยุคสมัยของประวัติศาสตร์ ฟูโกต์ชี้ให้เห็นว่าสังคมแต่ละยุคพูดถึง “คนบ้า” อย่างไรและปฏิบัติอย่างไรต่อคนบ้า โดยเขาอธิบาย ว่าตั้งแต่สมัยยุคกลางนั้น คนบ้าสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้โดยที่บางครั้งก็ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้รู้ที่มีญาณพิเศษ กระทั่งวิทยาการก้าวหน้าพร้อมกับการเชิดชูหลักเหตุผลของมนุษย์เกิดขึ้นในสังคม คนบ้าจึงถูกกักตัวแยกออกต่างหากจากสังคม เพื่อนำไปบำบัดให้เป็นปกติ

จากกระบวนการดังกล่าวที่เกิดขึ้นแก่คนบ้า ฟูโกต์กล่าวว่า เป็นปฏิบัติการหนึ่งของสังคมที่เปลี่ยนจาก “สภาวะความเป็นบ้า” มาสู่การเป็น “ผู้มีอาการป่วยทางจิต” ... (วศิณี สุทธิวิภากร, 2552)

ความหมายของ การเบี่ยงเบนทางสังคม

❑ เครื่องมือที่ใช้กำหนดพฤติกรรมเบี่ยงเบน คือ ^① **ปฏิกิริยาของสังคม** (reaction)

Marshall Clinard:

“กลุ่มการเบี่ยงเบน คือ กลุ่มพฤติกรรมที่อยู่ในทิศทางที่ไม่เป็นที่ยอมรับและอยู่ในระดับที่เกินเลยขีดจำกัดความอดทนได้ของชุมชน

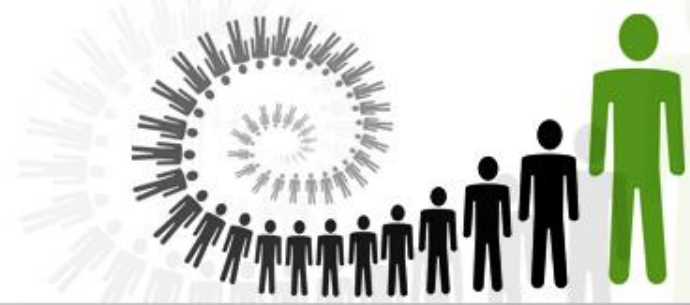
คนที่แตกต่าง = คนนอกคอก

↓
ไม่มีใครเกิดมาเบี่ยงเบน (กายภาพ สติปัญญา ศีลธรรม)

❑ การเบี่ยงเบนทางสังคมผันแปรตามเวลา และบริบทสังคมวัฒนธรรม

ความหมายของ การเบี่ยงเบนทางสังคม

ข้อวิพากษ์ต่อความคิดที่ว่า “พฤติกรรมเบี่ยงเบนคือพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตาม
บรรทัดฐานของสังคม”:

➤ จะใช้มาตรฐานใดมากำหนดว่าพฤติกรรมของคนใดโดยเฉลี่ยเป็น
พฤติกรรมไม่เบี่ยงเบน

➤ ใคร? เป็นผู้กำหนดบรรทัดฐานทางสังคม (ผู้มีอำนาจ)^②

การนิยาม “การเบี่ยงเบน” จึงขึ้นอยู่กับ

ค่านิยมของสังคม + ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ

เรื่องเพศที่ขอบธรรม*

เพื่อการค้า

มากกว่า ๒ คน/คนเดียว

สังคมยอมรับ

ผัวเดียวเมียเดียว

เพศเดียวกัน

คู่ต่างวัย

คล้ายตาม

การแต่ง
งาน

ไม่แน่นอน

การ
มีบุตร

Heterosexual
Vaginal Sex

ในที่รโหฐาน (บ้าน)

นอกสมรส

มีคู่/กิ๊ก
หลายคน

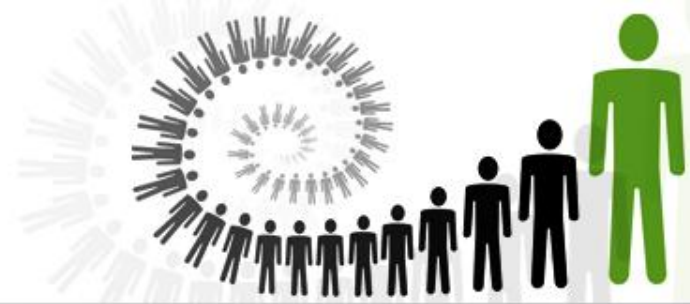
ในสถานที่สาธารณะ

*ที่มา: กฤตยา อาชวนิจกุล, ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๑. ปฏิบัติการสังคมไทยในการควบคุมเชิงลึกับเพศภาวะและเพศวิถีที่เปลี่ยนไป,

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, www.teenpath.net/data/event/40004/SexWay01/slide-004.ppt

ปรับจาก Gale Rubin, 1993. *Thinking Sex: Notes for a Radical Theory of the Politics of Sexuality*. Routledge : New York. (Figure ๑ page ๑๓)

ความหมายของ การเบี่ยงเบนทางสังคม

ตัวอย่างพฤติกรรมเบี่ยงเบน:

อาชญากรรมของบริษัท
ธุรกิจขนาดใหญ่ (Corporate Crime)

- ☐ หมายถึงการกระทำความผิดโดย
ธุรกิจขนาดใหญ่
- ☐ นักวิชาการจำนวนไม่น้อยมองว่า
เป็นปรากฏการณ์ที่สร้างความ
เสียหายในวงกว้างให้แก่สังคม
ซึ่งอาจเป็นความเสียหายทาง
เศรษฐกิจ และความเสียหายใน
ชีวิตของคนในสังคมก็ได้

อุบัติเหตุที่โบลาล (Bhopal) อินเดีย
เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2527

The Bhopal disaster/ Bhopal gas tragedy

Bhopal gas tragedy: Will the suffering ever end?

, <https://www.dnaindia.com/analysis/column-bhopal-gas-tragedy-will-the-suffering-ever-end-2040370>

ABLUTOPHOBIA

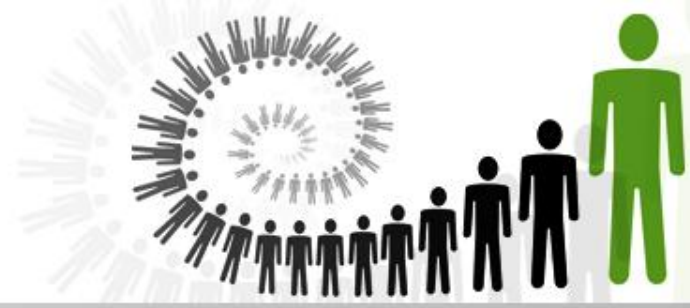
THE FEAR OF WASHING OR BATHING.

<http://www.phobiasfears.com/phobia/ablutophobia-fear-of-bathing-washing-or-cleaning/>

<http://weirdphobia.com/ablutophobia/>

ความหมายของ การเบียดเบียนทางสังคม

ข้อสังเกต: พฤติกรรมเบียดเบียนและอาชญากรรม

☐ อาชญากรรม หมายถึง การกระทำที่ผิดกฎหมายอาญา

☐ การเบียดเบียนทางสังคม หมายถึง การกระทำที่คนในสังคมไม่พอใจ รู้สึกว่าน่ารังเกียจ ซึ่งบางพฤติกรรมอาจไม่เป็นอาชญากรรมก็ได้

การกระทำที่ละเมิดบรรทัดฐานทางสังคม
[วัฒนธรรม
จารีต
ขนบธรรมเนียม]

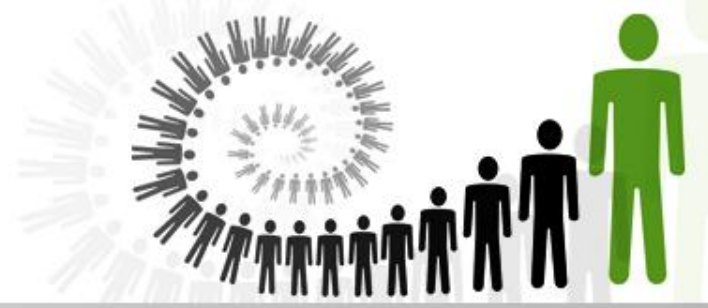
☐ บางพฤติกรรมเป็นทั้งพฤติกรรมเบียดเบียนและอาชญากรรม *การขโมยพ่อแม่*

☐ บางพฤติกรรมถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมเบียดเบียน แต่ไม่ใช่อาชญากรรม *LGBT*

☐ บางพฤติกรรมเป็นอาชญากรรม แต่ไม่ได้ถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมเบียดเบียน *การแต่งกายข้ามบรรพบุรุษ*

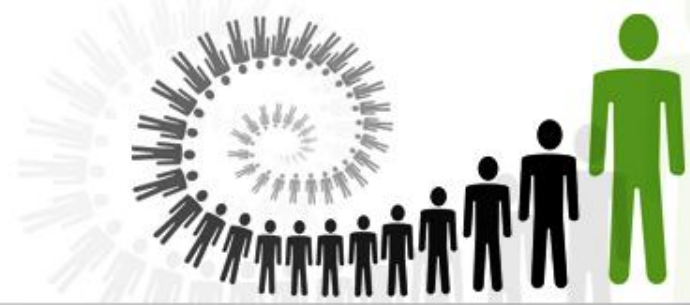

ผลของการเบี่ยงเบนทางสังคม

ผลด้านลบ

1. ทำให้สังคม^{ได้แก่}ไม่เป็นระเบียบ และอาจนำไปสู่^{ถึงขั้น}ปัญหาสังคม
2. บุคคลอาจ^{ถึงขั้น}รู้สึกไม่ปลอดภัย ขาดความมั่นคงในชีวิต / ทรัพย์สิน / สวัสดิภาพประชาชน
3. คนทั่วไป^{ถึงขั้น}สับสนในบรรทัดฐานของสังคม โกงแล้วรวย

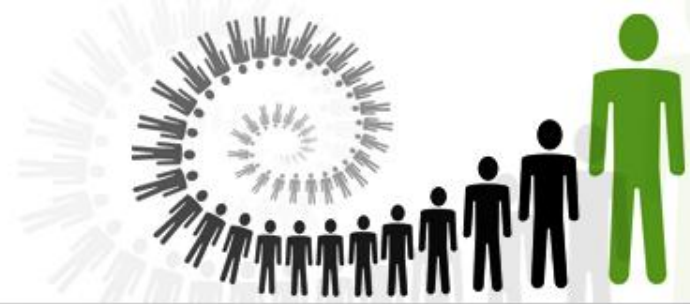

ผลด้านบวก

อีมีล เดอร์ไคม์ (Emil Durkhiem) เขียนไว้ใน อาชญากรรมและสุขภาพของสังคม (Crime and Social Health) ว่า:

“อาชญากรรมเป็นเรื่อง^①ปกติของสังคม เพราะมันเชื่อมโยงกับเงื่อนไขพื้นฐานของชีวิตทางสังคมทั้งหมด ที่เป็นเช่นนั้นเพราะว่า^②ไม่มีสังคมใดที่จะไม่มีผู้ไม่เบี่ยงเบนไปจากค่านิยมโดยรวมของสังคม และในกลุ่มที่แตกต่างออกไปนั้นก็ต้องมีบางส่วนที่มีสภาพเป็นผู้เบี่ยงเบน”

^③พฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่ได้ก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเพียงด้านเดียว หากแต่ยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมด้วย

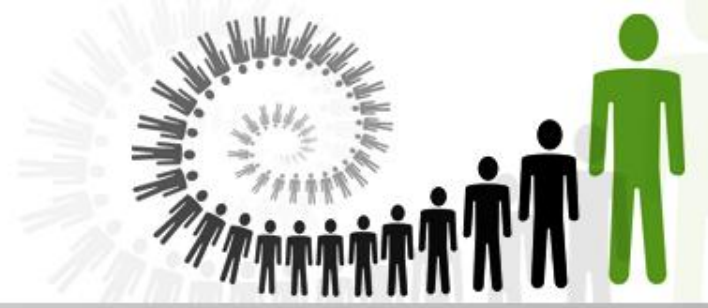

❑ อีมิล เดอร์ไคม์ (Emil Durkhiem) เสนอว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นเรื่องปกติของสังคมที่มีความหลากหลาย อีกทั้งพฤติกรรมเบี่ยงเบนมีหน้าที่ทางสังคมโดยรวมด้วย

❑ อีมิล เดอร์ไคม์ (Emil Durkhiem) กล่าวว่า อาชญากรรมส่งผลด้านบวกต่อสังคมหลายประการ ได้แก่:

1. การเกิดอาชญากรรม เป็นการส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม
2. การเกิดอาชญากรรม ตอกย้ำถึงความเชื่อร่วมกันของคนในสังคม ทำพฤติกรรมโดยยอมรับได้
ยอมรับไม่ได้
3. การเกิดอาชญากรรม สร้างความรู้สึกเป็นปึกแผ่นของสังคม คนจะรู้สึกผิด ร้องไห้และรู้สึกลัว
เป็นพวกเดียวกัน จะช่วยกัน แก้ไขปัญหา
4. การเกิดอาชญากรรม กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

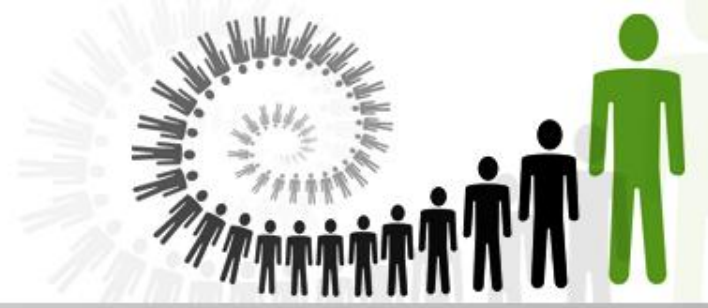
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเบี่ยงเบน

สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม:

1. ทฤษฎีทางชีววิทยา
2. ทฤษฎีทางสังคมวิทยา

1. ทฤษฎีทางชีววิทยา

กลุ่มทฤษฎีนี้เชื่อว่า

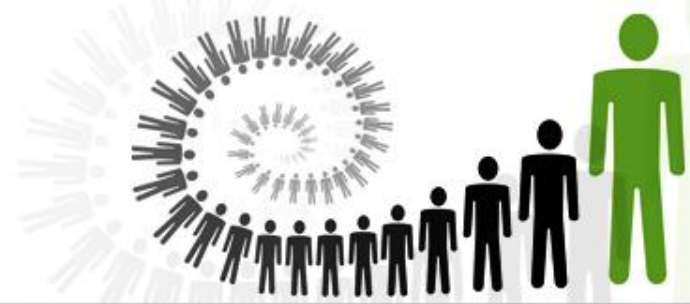
ลักษณะทางชีววิทยา (Biology) มีอิทธิพลต่อการกระทำผิด
ของมนุษย์

มักถูกนำไปใช้ในการอธิบายผู้เบี่ยงเบนทางจิต
เช่น

- รูปร่างของมนุษย์ส่งผลต่อการกระทำผิด
- ความผิดปกติของ (Chromosomes) ส่งผลต่อการกระทำผิด

1. ทฤษฎีทางชีววิทยา

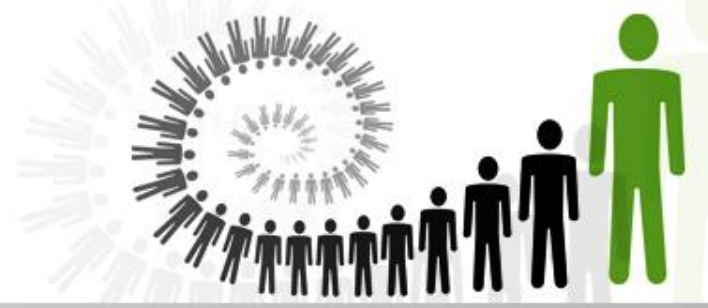

(1) เซซारे ลอมโบรโซ (Cesare Lombroso, 1835-1909)

The 'born criminal'? Lombroso and the origins of modern criminology, February 14, 2019,
<https://www.historyextra.com/period/victorian/the-born-criminal-lombroso-and-the-origins-of-modern-criminology/>

- ☐ แพทย์ทหารอิตาลีและต่อมาเป็นอาจารย์สอนนิติเวชศาสตร์ (forensic medicine and hygiene)
- ☐ งานเขียน: L'uomo delinquente (มนุษย์อาชญากร)
- ☐ ทฤษฎีว่าด้วยอาชญากรโดยกำเนิด (Born Criminal)

ทฤษฎีว่าด้วยอาชญากรโดยกำเนิด (Born Criminal)

❑ **ชีววิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของพวกอาชญากร**

❑ **รูปร่างทางกายภาพของอาชญากรต่างจากคนทั่วไป**

➤ **ใบหน้า**ของอาชญากรใกล้เคียงกับมนุษย์บุพกาล (บุคลิกภาพป่าเถื่อน) และมีแนวโน้มจะก่ออาชญากรรมสูงกว่าคนทั่วไป

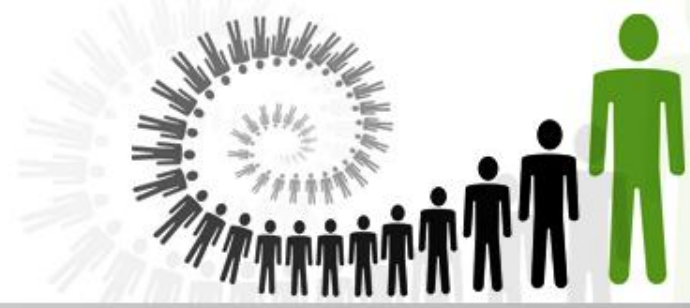
เชอเกินมา 35 ปีจนโดนฟัน

➤ เช่น อาชญากรมีลักษณะเด่นชัดตั้งแต่แรกเกิดโดยสังเกตจากรูปร่างภายนอก 5 ประการ ได้แก่ หน้าผากต่ำลาดหรือกะโหลกศีรษะผิดส่วน, ไม่ค่อยมีเคราหรือมีน้อย, ขากรรไกรกว้างและโต, คิ้วหน้าเหมือนลิง โหนกแก้มสูง คิ้วดก จมูกงุ้ม คด, ไม่ค่อยมีความรู้สึกต่อความเจ็บปวด

Aula 2 – O CRIME SEGUNDO LOMBROSO
(Texto complementar), agosto 20, 2007,
<http://criminologiafla.wordpress.com/2007/08/20/aula-2-o-crime-segundo-lombroso-texto-complementar/>

1. ทฤษฎีทางชีววิทยา

(2) วิลเลียม เชลดอน (William Herbert Sheldon, 1898-1977)

เชื่อว่าบุคลิกภาพส่งผลต่อการกระทำผิด บุคลิกภาพของอาชญากรมี 3 ลักษณะ คือ

1) พวกรูปร่างผอมบาง (Ectomorphs)

รูปร่าง - ผอมสูง ช่วงไหล่ห่อ เอวเล็กเอวบาง สะโพกเล็ก กล้ามเนื้อน้อย

นิสัย - ไวต่อการรู้สึกและไม่ชอบเข้าสังคม ใจน้อย และมีอารมณ์อ่อนไหว

2) พวกรูปร่างอ้วนท้วม (Endomorphs)

รูปร่าง - อ้วนท้วม เจ้าเนื้อ

นิสัย - เป็นคนชอบสังคม อารมณ์ดี นิสัยสนุกขำเริง ช่างพูดคุย ใจดี ใจเย็น จู้จี้ ขี้บ่น เสียงดังฟังชัด โกรธง่ายหายเร็ว

3) พวกรูปร่างใหญ่โตลำสัน (Mesomorphs) **หุ่นส์กัฟฟ์**

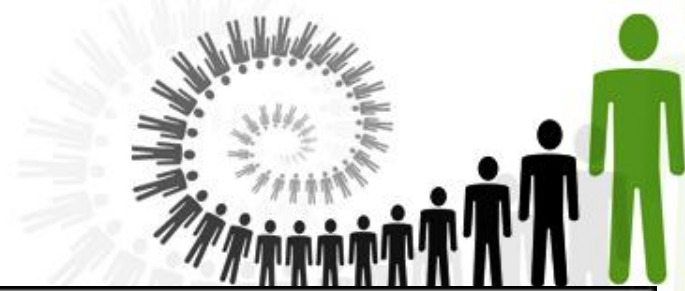
รูปร่าง - ลำตัวตรง ไหล่กว้าง กล้ามเนื้อและโครงสร้างกระดูกแข็งแรง

นิสัย - นิสัยกล้าหาญ กล้าเสี่ยงกล้าผจญภัย เข้มแข็ง คล่องแคล่วว่องไว มีความอดทน และมีพลังมาก ส่วนใหญ่ชอบเล่นกีฬาและเป็นนักกีฬา

ข้อเสนอของ Sheldon

- มีนิสัยก้าวร้าว ฉุนเฉียว และมีแนวโน้มจะเป็นอาชญากรมากกว่ากลุ่มอื่นๆ โดยเฉพาะการกระทำที่รุนแรงในช่วงวัยรุ่น

1. ทฤษฎีทางชีววิทยา

Ectomorph

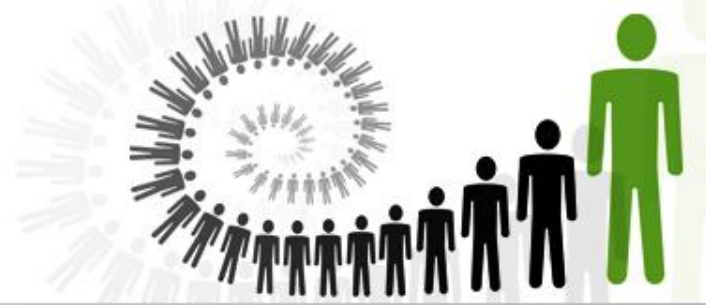

Endomorph

Mesomorph

2. ทฤษฎีทางสังคมวิทยา

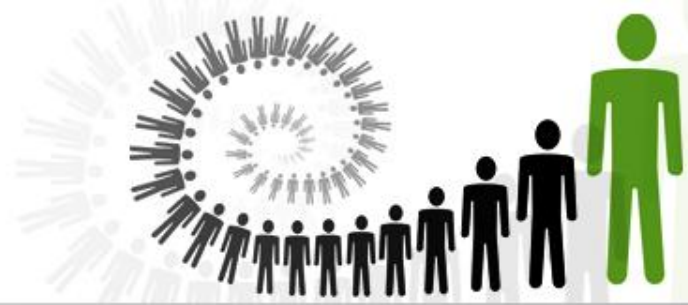

ทฤษฎีทางสังคมวิทยามีความเชื่อว่า:

บริบท (context) ทางสังคมวัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อ
ปรากฏการณ์การเบี่ยงเบนทางสังคม

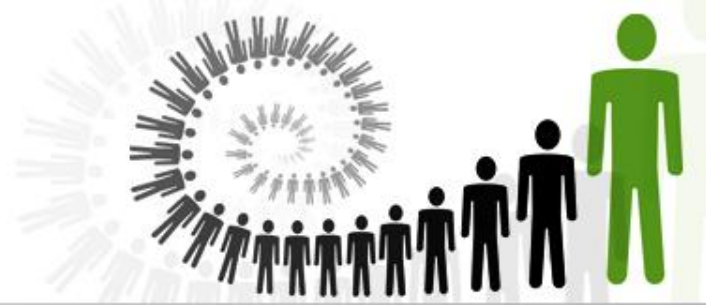
3. ทฤษฎีทางสังคมวิทยา

(1) ทฤษฎีสภาวะไร้บรรทัดฐาน (Anomie) ของ อีมิล เดอร์ไคม์ (Emil Durkhiem)

- ❑ ในสภาวะที่สังคม(โครงสร้างเศรษฐกิจ/สังคม/วัฒนธรรม) เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บรรทัดฐานที่เคยใช้เป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตเริ่มไม่เหมาะสมกับสภาพของสังคมขณะนั้น ขณะที่บรรทัดฐานใหม่ก็ยังไม่มีความชัดเจน
- ❑ สภาพเช่นนี้นำไปสู่การเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบี่ยงได้ง่าย เพราะผู้คนในสังคมไม่สามารถยึดบรรทัดฐานใดเป็นแนวทางของตนได้

3. ทฤษฎีทางสังคมวิทยา

(2) ความกดดันของโครงสร้างของสังคมเป็นสาเหตุของการกระทำผิด

ของเมอร์ตัน (Robert K Merton)

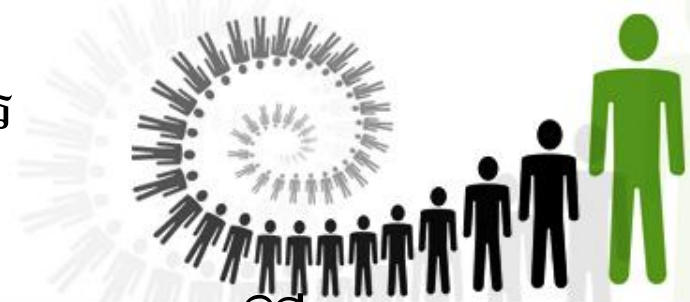
❑ สังคมกำหนดค่านิยมให้สมาชิกในสังคมแสวงหาความสำเร็จทางวัตถุ

(เงิน เกียรติยศ ชื่อเสียง สถานะทางสังคม)

❑ แต่วิถีทางที่จะไปถึงความสำเร็จทางวัตถุนั้นมีจำกัด

❑ คนที่ไม่สามารถเดินไปตามวิถีทางแห่งความสำเร็จได้ เกิดความกดดัน จนตัดสินใจทำพฤติกรรมเบี่ยงเบน เพื่อไปให้ถึงความสำเร็จ (หรือเป้าหมาย) ที่สังคมคาดหวัง

พฤติกรรมของบุคคลโดยใช้เป้าหมายและวิธีการ จำแนก ได้ 5 แบบ:

พฤติกรรม

เป้าหมาย
ที่สังคมคาดหวัง

วิธีการ
ที่สังคมคาดหวัง

1. พวกคล้อยตาม (Conformist)
ปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคม

+

+

2. พวกแหวกแนว (Innovator)

+

-

3. พวกเจ้าระเบียบ (Ritualist)
ทำตามแบบอย่าง

-

+

4. พวกหนีโลก (Retreatist)
สิ้นหวังในชีวิต เลิกเป็นคนดีของสังคม

-

-

5. พวกกบฏ (Rebel)
ไม่ทำตามเป้าหมายของสังคม แต่ตั้งเป้าหมายของตัวเองแทน

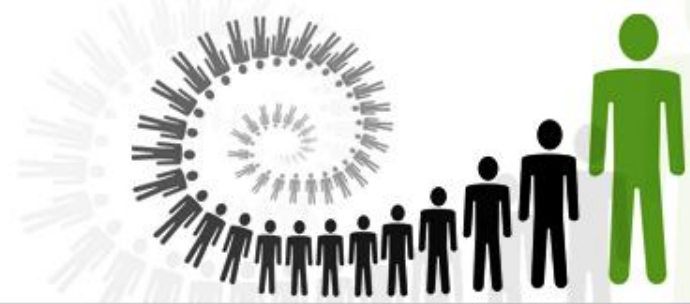
- / +

- / +

+ = คล้อยตาม
- = ไม่ปฏิบัติตาม / คบคิด

เพียง
แบบ
หนึ่ง
สังคม

3. ทฤษฎีทางสังคมวิทยา

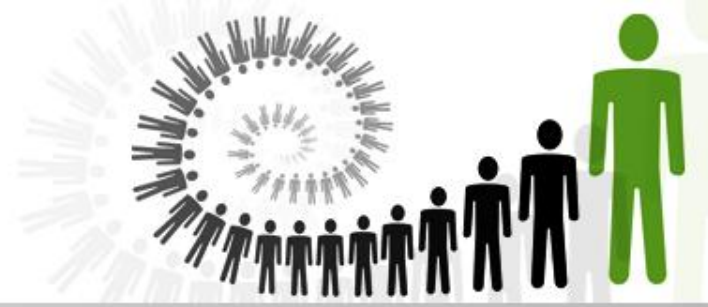

(3) ทฤษฎีการสมาคมที่แตกต่างกันของซัทเธอร์แลนด์ (Rdwin Sutherland)

❑ เชื่อว่า บุคคลกระทำผิดเพราะบุคคลนั้นได้ใกล้ชิดและเรียนรู้การกระทำผิดจากผู้ที่ทำผิดมาก่อน

❑ พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นเรื่องของการเรียนรู้ จากการที่คนอื่นๆ นั้นเข้าไปติดต่อสื่อสาร หรือสัมพันธ์กับอาชญากร

การควบคุมทางสังคม (Social Control)

□ การควบคุมทางสังคม หมายถึง

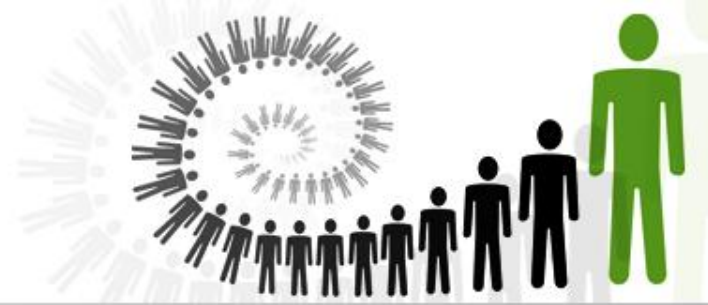
ความพยายามที่จะทำให้สมาชิกในสังคมปฏิบัติตามกฎเกณฑ์
ที่สังคมคิดว่าเหมาะสม และความพยายามที่จะลดการเบี่ยงเบน
ทางสังคมให้น้อยลง

□ การควบคุมทางสังคม แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- 1) การควบคุมทางสังคมแบบเป็นทางการ
- 2) การควบคุมทางสังคมแบบไม่เป็นทางการ

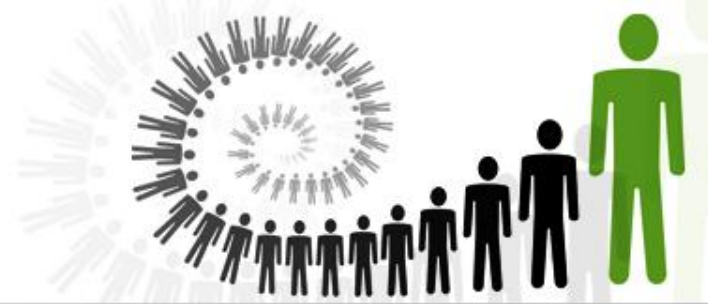
การควบคุมทางสังคม (Social Control)

1) การควบคุมทางสังคมแบบเป็นทางการ

- ❑ การที่รัฐใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ ทหาร ศาล เรือนจำ) เป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม
- ❑ กฎหมาย เข้ามามีอิทธิพลต่อการควบคุมพฤติกรรมของผู้คน ตั้งแต่เกิด จนตาย
- ❑ การควบคุมทางสังคม โดยกฎหมายมีอย่างน้อย 2 นัยยะ
  - 1) การปราบปราม
  - 2) การป้องกัน → ไม่เช่นนั้นแล้ว

การควบคุมทางสังคม (Social Control)

2) การควบคุมทางสังคมแบบไม่เป็นทางการ

❑ เป็นกระบวนการที่ทำให้การควบคุมทางสังคมเป็นการควบคุม

ตนเอง

Social order + shared cultural meaning

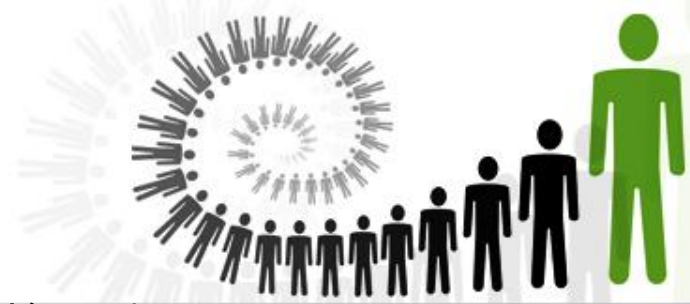
❑ กระทำผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization)

ตั้งแต่เกิดจนตาย

❑ เป็นการควบคุมที่ให้สมาชิกปฏิบัติตามกติกากฎเกณฑ์ของสังคม
อย่างมีประสิทธิภาพ

❑ ใช้ได้ดีในสังคมที่มีความสัมพันธ์แบบปฐมนุญเป็นหลัก เช่น การ
ควบคุมทางสังคมโดยครอบครัวเครือญาติ

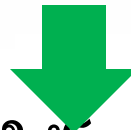
การควบคุมทางสังคม (Social Control)

ทั้งการควบคุมแบบเป็นทางการ + ไม่เป็นทางการ

ใช้สิทธิ^{ผลตอบแทนที่สังคมมอบให้จากองค์กร}มัติ (Sanction)

เป็นเครื่องมือเพื่อให้คนปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

❑ สิทธิ^{ผลตอบแทนที่สังคมมอบให้จากองค์กร}มัติด้านลบ – ลงโทษ/ให้โทษ

การลงโทษ เช่น ตั้งแต่การไม่ชอบหน้า เป็นศัตรู นินทา ถากถาง คุม
ขัง ประหารชีวิต

❑ สิทธิ^{ผลตอบแทนที่สังคมมอบให้จากองค์กร}มัติด้านบวก – ให้รางวัล

เช่น การยกย่องสรรเสริญ การกลายเป็นผู้โด่งดัง การได้รับเกียรติ